

Laboratorium 5 - Aproksymacja

Mateusz Podmokły - II rok Informatyka WI

4 kwiecień 2024

1 Treść zadania

Zadanie 1. Wykonaj aproksymację średniokwadratową punktową populacji Stanów Zjednoczonych w przedziale $[1900, 1980]$ wielomianami stopnia m dla $0 \leq m \leq 6$.

Dla każdego m dokonaj ekstrapolacji wielomianu do roku 1990. Porównaj otrzymaną wartość z prawdziwą wartością dla roku 1990 wynoszącą 248 709 873.

Wyznacz optymalny stopień wielomianu za pomocą kryterium informacyjnego Akaikego (ang. Akaike information criterion):

$$AIC = 2k + n \ln \left(\frac{\sum_{i=1}^n [y_i - \hat{y}(x_i)]^2}{n} \right),$$

gdzie y_i ($i = 1, \dots, n$) oznacza prawdziwą liczbę osób w roku x_i , k to liczba parametrów wielomianu ($k = m + 1$), natomiast $\hat{y}(x_i)$ liczbę osób przewidywaną przez model, tzn. wartość wielomianu $\hat{y}(x)$. Ponieważ rozmiar próbki jest niewielki (dane z dziewięciu lat, $n - 9$), $\frac{n}{k} < 40$, należy użyć wzoru ze składnikiem korygującym:

$$AIC_c = AIC + \frac{2k(k+1)}{n-k-1}$$

Mniejsze wartości kryterium Akaikego oznaczają lepszy model.

Zadanie 2. Wykonaj aproksymację średniokwadratową ciągłą funkcji $f(x) = \sqrt{x}$ w przedziale $[0, 2]$ wielomianem drugiego stopnia, używając wielomianów Czebyszewa.

2 Specyfikacja użytego środowiska

Specyfikacja:

- Środowisko: Visual Studio Code,
- Język programowania: Python,

- System operacyjny: Microsoft Windows 11,
- Architektura systemu: x64.

3 Rozwiązanie problemu

3.1 Zadanie 1.

Mamy n punktów, dla których chcemy wyznaczyć wielomian aproksymacyjny stopnia m . Aby wyznaczyć współczynniki wielomianu obliczamy macierz

$$A = \begin{bmatrix} 1 & x_0 & x_0^2 & \cdots & x_0^m \\ 1 & x_1 & x_1^2 & \cdots & x_1^m \\ \vdots & \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ 1 & x_n & x_n^2 & \cdots & x_n^m \end{bmatrix}$$

Przyjmujemy

$$y = \begin{bmatrix} f(x_0) \\ f(x_1) \\ \vdots \\ f(x_n) \end{bmatrix}$$

oraz jako wektor współczynników

$$c = \begin{bmatrix} c_0 \\ c_1 \\ \vdots \\ c_m \end{bmatrix}$$

Obliczamy c z równania normalnego

$$A^T A c = A^T y$$

$$c = (A^T A)^{-1} A^T y$$

Wielomian aproksymacyjny jest postaci

$$p(x) = \sum_{j=0}^n c_j x^j$$

3.2 Zadanie 2.

Aproksymacja wielomianem drugiego stopnia wymaga trzech wielomiągów Czebyszewa:

$$T_0(x) = 1$$

$$T_1(x) = x$$

$$T_2(x) = 2x^2 - 1$$